Lietas arhīva Nr. CA-0092-22
ECLI:LV:LAAT:2022:0411.C12226421.7.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rēzeknē 2022. gada 11. aprīlī

Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija:
tiesnese referente Silvija Vasiļevska,
tiesnese Ludmila Mežale,
tiesnese Inguna Tabore,
izskatīja rakstveida procesā civillietu sakarā ar OÜ "Aktiva Finants" apelācijas sūdzību par Daugavpils tiesas 2021. gada 13. decembra spriedumu vienkāršotas procedūras lietā OÜ "Aktiva Finants" prasībā pret /pers. B/ par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] OÜ "Aktiva Finants" pilnvarotā pārstāve SIA "Julianus Inkasso Latvija" 2021. gada 27. septembrī cēla tiesā prasību vienkāršotajā procedūrā, kurā lūdza piedzīt no atbildētājas /pers. B/ prasītājas labā galveno parādu 407 *euro*, parāda atgūšanas izdevumus 7 *euro*; nolīgtos nokavējuma procentus par laika posmu no 2016. gada 15. augusta līdz 2016. gada 15. septembrim 5 *euro*, likumiskos nokavējuma procentus par laika posmu no 2020. gada 4. februāra līdz 2021. gada 20. septembrim 39 *euro* un tiesas izdevumus, nosakot prasītājai tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus 6 % gadā no parāda summas.

Prasībā norādīti šādi apstākļi un pamatojums.

[1.1] 2015. gada 6. martā starp SIA "Ondo" un atbildētāju tika noslēgts beztermiņa kredītlīnijas līgums Nr. /numurs/, saskaņā ar kuru prasītāja izsniedza atbildētājai kredītlīnijas summu 400 *euro*.

Atbildētāja aizdevēja tīmekļa vietnē piekrita līguma noteikumiem, tostarp, puses vienojās, ka atbildētājai jāsamaksā visa aizdevuma summa un procenti 30 dienu laikā no aizdevuma izsniegšanas dienas vai jāveic maksājums termiņa pagarināšanai.

Laika posmā no 2015. gada 6. aprīļa līdz 2016. gada 15. jūlijam atbildētāja veica 17 maksājumus kopsummā 731,60 *euro*, kas tika novirzīti līguma pagarināšanai.

[1.2] Saskaņā ar 2019. gada 30. decembra cesijas līgumu SIA "Ondo" cedēja savas prasījuma tiesības pret atbildētāju cesionāram OÜ "Aktiva Finants".

Prasītāja nosūtīja atbildētājai paziņojumu par prasījuma tiesību cedēšanu.

[1.3] Atbildētāja savas saistības joprojām nav izpildījusi, neatmaksātā kredītlīnijas summa ir 400 *euro*.

Atbilstoši Parādu ārpustiesas atgūšanas likuma 6. pantam un Ministru kabineta 2013. gada 29. janvāra noteikumiem Nr. 61 "Noteikumi par parāda atgūšanas izdevumu pieļaujamo apmēru un izdevumiem, kuri nav atlīdzināmi" atbildētājai ir jāsedz parāda ārpustiesas atgūšanas izdevumi 7 *euro*.

Pamatojoties uz Civillikuma normām, par kredītlīdzekļu izmantošanu laika posmā no 2016. gada 15. augusta līdz 2016. gada 15. septembrim (par 31 dienu) prasītāja ir aprēķinājusi procentus 40 *euro*. Atbildētāja veica maksājumu SIA "Julianus Inkasso Latvija" 35 *euro*, kas tika ieskaitīti procentu par kredītlīdzekļu izmantošanu samaksai, līdz ar to nesamaksātie procenti par kredītlīdzekļu izmantošanu ir 5 *euro*.

Saskaņā ar Civillikuma 1756. pantu par parāda samaksas nokavējumu par laiku no 2020. gada 4. februāra līdz 2021. gada 20. septembrim atbildētājai ir aprēķināti likumiskie nokavējuma procenti 39 *euro*.

[1.4] Prasība pamatota ar Civillikuma 1402., 1425., 1587., 1756., 1757., 1759., 1763., 1793., 1707., 1798., 1801., 1805., 1934., 1943. pantu.

[2] Atbildētāja/pers. B/ paskaidrojumus par prasību nav iesniegusi.

[3] Daugavpils tiesa ar 2021. gada 13. decembra spriedumu apmierināja daļēji OÜ "Aktiva Finants" prasību. No /pers. B/ prasītājas labā piedzina pamatparādu 33,40 *euro*, parāda piedziņas izdevumus 7 *euro* un tiesas izdevumus 6,76 *euro*, kopā 47,16 *euro*, nosakot prasītājai tiesības saņemt no atbildētājas likumiskos 6 % gadā no pamatparāda summas 33,40 *euro* par laiku no sprieduma labprātīgas izpildes termiņa beigām līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai).

Noraidīja prasību daļā par parāda 366,60 *euro*, nolīgto procentu 5 *euro* un likumisko nokavējuma procentu 39 *euro* piedziņu no atbildētājas.

Spriedumā norādīts šāds pamatojums.

[3.1] Lietā nav strīda, ka 2015. gada 6. martā SIA "Ondo" un atbildētāja, izmantojot distances saziņas līdzekļus (Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 10. panta pirmā daļa), noslēdza kredītlīnijas līgumu Nr. /numurs/, ar kuru SIA "Ondo" izsniedza atbildētājai aizdevumu 400 *euro*.

[3.2] Atbilstoši Civillikuma 1943. pantam aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

[3.2.1] Saskaņā ar kredītlīnijas līgumu atbildētājai kopā bija jāsamaksā 440 *euro*, tostarp aizdevums 400 *euro* un kredītlīnijas summas lietošanas komisija 40 *euro*. Līgumā noteikts, ka kredītlīnijas summas lietošanas termiņš ir līdz 2015. gada 5. aprīlim.

Saskaņā ar kredītlīnijas līguma vispārīgo noteikumu 6.2. un 8.2. punktu aizņēmējs maksā aizdevējam pagarināšanas komisiju saskaņā ar rēķinā norādīto apmēru līguma 8. sadaļā noteiktajā apmērā. Kredītlīnijas summas atmaksas termiņa pagarināšanu ir iespējams ierosināt neierobežotu reižu skaitu.

No lietas materiāliem redzams, ka laika posmā no 2015. gada 6. aprīļa līdz 2016. gada 15. jūlijam atbildētāja veica 17 maksājumus par kopējo summu 731,60 *euro*, kas tika novirzīti līguma pagarināšanai, 2020. gada 2. augustā atbildētāja samaksāja vēl 35 *euro*. Līdz ar to atbildētāja kopā ir samaksājusi 766,60 *euro*.

[3.2.2] Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8. panta $2.^4$ daļa (stājās spēkā 2016. gada 1. janvārī) noteic, ka patērētāja kreditēšanas līgumā, kurš paredz, ka patērētājam kredīts jāatmaksā laikposmā, kas nepārsniedz trīs mēnešus, jebkuru ar kredītu saistīto izdevumu summa, tajā skaitā procentu, nokavējuma procentu, līgumsodu, komisijas maksu, termiņa atlikšanu un citu ar kredīta līguma izpildi saistīto maksājumu summa, nedrīkst pārsniegt izsniegtā kredīta summu.

Kredīta kopējās izmaksas ietver arī kredīta pagarināšanas izmaksas (sk. *Latvijas Republikas Senāta 2020. gada 22. decembra spriedumu lietā Nr. A420187417, SKA-482/2020 un Patērētāju tiesību aizsardzības centra portālu: https://www.ptac.gov.lv/lv/jaunums/augstakas-tiesas-senatsatstaj-speka-ptac-pienemtos-lemumus-pateretaju-kreditesanas-pakalpojumu-sniedzejiem*).

Tā kā pušu līgumā noteikts, ka atbildētājai kredīts jāatmaksā laikposmā, kas nepārsniedz trīs mēnešus, un atbildētāja ir veikusi ikmēneša maksājumus arī pēc 2016. gada 1. janvāra, tad, tiesas ieskatā, ir piemērojams Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8. panta $2.^4$ daļā noteiktais ierobežojums, kas nozīmē, ka atbildētājas kopējā kredīta un ar kredītu saistīto izdevumu summa nedrīkst pārsniegt 800 *euro*.

[3.2.3] Ņemot vērā, ka atbildētājas veikto maksājumu kopsumma ir 766,60 *euro*, no atbildētājas prasītājas labā piedzenami 33,40 *euro* (800 *euro* - 766,60 *euro*), bet prasība daļā par parāda 366,60 *euro*, nolīgto procentu 5 *euro* un likumisko nokavējuma procentu 39 *euro* piedziņu ir noraidāma.

[3.3] Ministru kabineta 2013. gada 29. janvāra noteikumu Nr. 61 "Noteikumi par parāda atgūšanas izdevumu pieļaujamo apmēru un izdevumiem, kuri nav atlīdzināmi" 2. punkts noteic, ka parāda atgūšanas pakalpojuma sniedzējam ir tiesības no parādnieka pieprasīt, lai tas atlīdzinātu pamatotus parāda atgūšanas izdevumus, par rakstiska paziņojuma sagatavošanu un nosūtīšanu parādniekam, kurā sniegta informācija par parāda esību un aicinājums labprātīgi izpildīt kavētās maksājuma saistības, un par nepieciešamajām darbībām parādnieka faktiskās kontaktinformācijas noskaidrošanai, ja parādnieks nav sasniedzams, kopā ne vairāk kā 7 *euro*.

2020. gada 4. februārī prasītājas pārstāve nosūtīja atbildētājai paziņojumu par parādsaistībām. Līdz ar to tiesa atzīst, ka prasītājai ir tiesības pieprasīt no atbildētājas parāda atgūšanas izdevumus 7 *euro*.

[3.4] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41. panta pirmo daļu no atbildētājas par labu prasītājai piedzenami samaksātie tiesas izdevumi proporcionāli apmierinātajam prasījumam (8,96 %) 6,76 *euro*.

[4] Prasītājas OÜ "Aktivia Finants" pārstāve SIA "Julianus Inkasso Latvija" iesniedza apelācijas sūdzību par Daugavpils tiesas 2021. gada 13. decembra spriedumu, pārsūdzot to prasības noraidītajā daļā. Uzskata, ka pirmās instances tiesa ir pārkāpusi materiālo tiesību normas, kas novedis pie lietas nepareizas izspriešanas.

[4.1] Apelatore uzsver, ka tiesa nav ņēmusi vērā Civillikuma 3. pantu, kurā noteikts, ka katra civiltiesiska attiecība apspriežama pēc likumiem, kas bijuši spēkā tad, kad šī attiecība radusies, pārgrozījusies vai izbeigusies. Neskartas paliek jau iegūtās tiesības.

Citu tiesību normu spēku laikā vispirms nosaka likumdevējs pārejas noteikumos. Ja tādu nav, tad piemērojams tiesiskās noteiktības princips, proti, vēlāk pieņemtas tiesību normas neietekmē jau nodibinātās tiesiskās attiecības.

Pirmās instances tiesa pareizi norādījusi, ka Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8. panta $2.^4$ daļa stājās spēkā tikai 2016. gada 1. janvārī. Savukārt līgums starp SIA "Ondo" un atbildētāju tika noslēgts un aizdevums atbildētājai izsniegts 2015. gada 6. martā. Lietas materiālos nav neviena pierādījuma, ka aizdevējs SIA "Ondo" un atbildētāja būtu pārslēguši aizdevuma līgumu vai ka aizdevuma līguma ietvaros būtu noslēgta kāda papildu vienošanās.

Līdz ar to civiltiesiskā attiecība starp pusēm nebija pārgrozījusies un ir apspriežama pēc likumiem, kas bija spēkā tad, kad aizdevuma līgums tika noslēgts un aizdevums izsniegts.

Minēto apstiprina arī judikatūrā nostiprinājusies atziņa: "Ja pušu tiesiskās attiecības, stājoties spēkā likuma grozījumiem, tiek turpinātas, tiesai jākonstatē un spriedumā jānorāda, kuras normas tvērums (agrākās vai vēlākās) no laika aspekta aptver konkrētās tiesiskās attiecības" (sk. *Senāta Civillietu departamenta 2017. gada 28. februāra spriedumu lietā Nr. SKC-120/2017 (C04460211)*).

Konkrētajā gadījumā tiesa, piemērojot Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8. panta $2.^4$ daļu, kas stājās spēkā tikai 2016. gada 1. janvārī, civiltiesiskām attiecībām, kas nodibinātas 2015. gada 6. martā un nav pārgrozītas, ir pārkāpusi Civillikuma 3. pantu, kas noveda pie lietas nepareizas izspriešanas.

[4.2] Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Civillikuma 3., 1402., 1425., 1587., 1756., 1757., 1759., 1763., 1793., 1707., 1798., 1801., 1805., 1934., 1943. pantu, prasītāja apelācijas sūdzībā lūgusi piedzīt no atbildētājas prasītāja labā galveno parādu 366,60 *euro*, nolīgtos procentus 5 *euro* un likumiskos nokavējuma procentus 39 *euro*, kopā 410,60 *euro*, kā arī visus tiesas izdevumus, nosakot prasītājai tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus 6 % gadā no parāda summas.

Motīvu daļa

[5] Pārbaudījusi un novērtējusi lietā iesniegtos rakstveida pierādījumus un apelācijas sūdzības motīvus, Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka OÜ "Aktiva Finants" prasība ir apmierināma pilnīgi.

Daugavpils tiesas 2021. gada 13. decembra spriedums daļā par pamatparāda 33,40 *euro*, parāda piedziņas izdevumu 7 *euro* un tiesas izdevumu 6,76 *euro*, kopā 47,16 *euro* piedziņu no /pers. B/ par labu OÜ "Aktiva Finants" ir stājies likumīgā spēkā atbilstoši Civilprocesa likuma 203. panta otrās daļas noteikumiem.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426. panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā.

Līdz ar to izskatāmajā lietā izšķiramais strīds ir par parāda 366,60 *euro*, līgumisko procentu 5 *euro* un likumisko nokavējuma procentu 39 *euro* piedziņu no /pers. B/ prasītājas labā.

[5.1] Tiesas kolēģija atzīst par pareizu apelācijas sūdzības iesniedzējas argumentu, ka pirmās instances tiesa kļūdaini piemērojusi Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8. panta $2.^4$ daļu, kas noteic, ka patērētāja kreditēšanas līgumā, kurš paredz, ka patērētājam kredīts jāatmaksā laikposmā, kas nepārsniedz trīs mēnešus, jebkuru ar kredītu saistīto izdevumu summa, tajā skaitā procentu, nokavējuma procentu, līgumsodu, komisijas maksu, termiņa atlikšanu un citu ar kredīta līguma izpildi saistīto maksājumu summa, nedrīkst pārsniegt izsniegtā kredīta summu.

Šī tiesību norma stājās spēkā 2016. gada 1. janvārī, bet līgums starp SIA "Ondo" un atbildētāju tika noslēgts 2015. gada 13. februārī un aizdevums 400 *euro* atbildētājai izsniegts 2015. gada 6. martā (*lietas 12., 22., 23.lapa*).

Civillikuma 3. pants noteic, ka katra civiltiesiska attiecība apspriežama pēc likumiem, kas bijuši spēkā tad, kad šī attiecība radusies, pārgrozījusies vai izbeigusies. Neskartas paliek jau iegūtās tiesības.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma pārejas noteikumos likumdevējs nav noteicis, ka 8. panta $2.^4$ daļa attiektos arī uz tiem patērētāju kreditēšanas līgumiem, kuri noslēgti pirms 2016. gada 1. janvāra, tātad tiesību normai nav atpakaļejoša spēka. Tas nozīmē, ka minētā tiesību norma neietekmē jau nodibinātās tiesiskās attiecības.

Tiesas kolēģija konstatē, ka kreditore SIA "Ondo" un parādniece /pers. B/ nav pārslēgušas aizdevuma līgumu, tātad jaunais regulējums uz pušu noslēgto līgumu neattiecas.

Līdz ar to civiltiesiskā attiecība starp pusēm ir apspriežama pēc likumiem, kas bija spēkā tad, kad aizdevuma līgums tika noslēgts un aizdevums izsniegts.

[5.2] Tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa, kļūdaini piemērojot Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8. panta $2.^4$ daļu, ar kredītu saistīto

izdevumu summu ir nepamatoti aprobežojusi ar izsniegtā kredīta summu 400 *euro*.

Ievērojot izklāstītos apstākļus un pirmās instances tiesas spēkā stājušos spriedumu prasības apmierinātajā daļā, kā arī, pamatojoties uz Civillikuma 1587. pantu, ka līgumi ir jāpilda, un 1943. pantu, kas noteic, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis, tiesas kolēģija uzskata, ka no /pers. B/ par labu prasītājai ir piedzenams aizdevuma pamatparāds 366,60 *euro* (400 *euro* - 33,40 *euro*).

[5.3] Atbilstoši Civillikuma 1753. pantam ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu (844.p.) lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu.

Saskaņā ar Civillikuma 1765. pantu procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā.

Konkrētajā gadījumā puses vienojušās par procentu maksājumu 0,33 % dienā par kredītlīnijas summas lietošanu (*lietas 12.lapa*).

Prasītāja ir aprēķinājusi kredīta lietošanas procentus par laika posmu no 2016. gada 15. augusta līdz 2016. gada 15. septembrim 40 *euro*.

Atbildētājas 2020. gada 2. augustā veiktais maksājums 35 *euro*, piemērojot Civillikuma 1843. pantā noteikto parādu dzēšanas kārtību, ieskaitīts lietošanas procentu daļējai dzēšanai, tāpēc no atbildētājas par labu prasītājai ir piedzenami līgumiskie procenti 5 *euro*.

[5.4] Saskaņā ar Civillikuma 1759. panta pirmo daļu procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata, par katru parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs; šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem.

Tā kā atbildētājai ir izveidojies maksājumu parāds un viņa ir pieļāvusi samaksas nokavējumu, tiesas kolēģija atzīst, ka prasītāja pamatoti aprēķinājusi likumiskos nokavējuma procentus par laika posmu no 2020. gada 4. februāra līdz 2021. gada 20. septembrim 39 *euro*.

[6] Civilprocesa likuma 41. panta pirmā daļa noteic, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

Prasītāja šajā lietā ir samaksājusi valsts nodevu par prasību 70 *euro*, valsts nodevu par apelācijas sūdzību 70 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,47 *euro*, kopā tiesas izdevumus 145,47 *euro* (*lietas 10., 11., 64.lapa*).

Ievērojot, ka prasība ir apmierināta pilnīgi un ar spēkā stājušos pirmās instances tiesas spriedumu no atbildētājas ir piedzīti tiesas izdevumi 6,76 *euro*, tad no atbildētājas par labu prasītājai ir piedzenami tiesas izdevumi 138,71 *euro*, (145,47 *euro* - 6,76 *euro*).

[7] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195. panta noteikumiem, kā arī Senāta Civillietu departamenta senatoru kopsapulces 2021. gada 15. decembra lēmumu prasītājai nosakāmas tiesības saņemt no atbildētāja likumiskos 6 % gadā no visas piespriestās, bet nesamaksātās summas par laiku no sprieduma spēkā stāšanās brīža līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai), nepārsniedzot 549,31 *euro* (parāds 410,60 *euro* + tiesas izdevumi 138,71 *euro*).

[8] Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] panta noteikumiem /pers. B/ nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 440.[1] pantu, 440.[11] panta pirmo daļu, 440.[12], 195. un 204.[1] pantu Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda

apmierināt pilnīgi OÜ "Aktiva Finants" prasību.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu OÜ "Aktiva Finants", reģistrācijas Nr. 10746479, aizdevuma pamatparādu 366,60 *euro*, līgumiskos procentus par laika posmu no 2016. gada 15. augusta līdz 2016. gada 15. septembrim 5 *euro*, likumiskos nokavējuma procentus par laika posmu no 2020. gada 4. februāra līdz 2021. gada 20. septembrim 39 *euro* un tiesas izdevumus 138,71 *euro*, kopā 549,31 *euro*.

Noteikt OÜ "Aktiva Finants" tiesības saņemt no /pers. B/ likumiskos 6 % gadā no piespriestās, bet nesamaksātās summas par laiku no nākamās dienas pēc sprieduma labprātīgai izpildei noteiktā termiņa izbeigšanās līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai), nepārsniedzot summu 549,31 *euro*.

Naudas summas ieskaitāmas SIA "JULIANUS INKASSO LATVIJA" kontā Nr. LV61HABA0551008868793 AS "Swedbank".

Noteikt /pers. B/ termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā 2022. gada 11. aprīlī.

Tiesnese S. Vasiļevska
Tiesnese L. Mežale
Tiesnese I. Tabore